

Sporda Yetkinlik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporda Yetkinlik Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31097>

Özet

Sporda Yetkinlik Envanteri (SYE), sporcuların, takım arkadaşlarının ve antrenörlerinin bakış açılarından sporda algılanan yetkinlik düzeylerini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Orijinal ölçeğin güvenilirlik analizi Kılıç ve Nce (2017) tarafından yapılmıştır. Bu envanter, yetkinlik kavramını tek bir boyut altında, ancak üç farklı değerlendirme perspektifi aracılığıyla ele alır. Envanterin formları, sporcunun Teknik Becerileri, Takım Arkadaşlarının Taktik Becerileri ve Antrenörün Fiziksel Becerileri olmak üzere üç temel yetkinlik alanını kapsamaktadır.

Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak uygulanır ve spor bilimleri araştırmalarında bireysel ve takım performansının çok boyutlu bir şekilde anlaşılmasına katkıda bulunmayı amaçlar. Türk popülasyonu üzerindeki güvenilirlik çalışmaları, ölçeğin yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Spor yetkinliği, spor psikolojisi, algılanan yetkinlik, güvenirlik, ölçek uyarlama, Likert tipi.

Yazarlar

Koray Kılıç, Merve Nce (Türkçe Uyarlama).

Amaç

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin temel amacı, sporcuların kendi performanslarına, takım arkadaşlarının yeteneklerine ve antrenörlerinin yeterliliklerine yönelik algıladıkları yetkinlik düzeylerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu envanter, sporcunun yetkinliğini sadece öznel değerlendirmeyle değil, aynı zamanda çevresel ve profesyonel geri bildirimleri de hesaba katarak kapsamlı bir profil oluşturmayı hedefler.

Ölçek, özellikle Türk spor kültürü bağlamında **psikometrik** özelliklerinin incelenmesi amacıyla Kılıç ve Nce (2017) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması, envanterin Türkçe konuşan sporcu popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilmesini göstermeyi amaçlamıştır.

Yapı (Construct)

Sporda Yetkinlik Envanteri, spor alanında algılanan yetkinlik yapısını ölçmektedir. Ölçek, spor performansının üç temel bileşenine odaklanır: **Teknik Beceriler** (Sporcu Formu), **Taktik**

Beceriler (Takım Arkadaş Formu) ve **Fiziksel Beceriler** (Antrenör Formu). Ölçeğin teorik yapısı tek boyutlu olmasına rağmen, bu boyut üç farklı değerlendirici tarafından incelenerek sporcunun yetkinlik algısının çok yönlü bir portresini çizer.

Bu yaklaşım, sporcunun yetkinlik düzeyinin sadece kişisel algıdan ibaret olmadığını, aynı zamanda takım içi dinamikler ve profesyonel gözlemlerle de desteklendiğini varsayar. Her bir form tek bir madde içerir, ancak bu madde ilgili yetkinlik alanının geniş bir özetini sunacak şekilde tasarlanmıştır.

Geçerlik

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlama çalışmasında (Kılıç & Şence, 2017) geçerlik analizlerine dair spesifik bir sonuç sunulmamıştır. Bu durum, uyarlama çalışmasının öncelikli olarak ölçeğin Türk popülasyonundaki güvenilirlik özelliklerini incelemeye odaklandığını düşündürmektedir. Bu nedenle, ölçeğin yapısal geçerliliği hakkında kesin bir yorum yapmak için ek psikometrik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Gelecekteki araştırmalarda, ölçeğin yapısal uygunluğunun ve teorik modele ne kadar uyum sağladığının belirlenmesi amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) gibi yöntemlerin kullanılması önerilmektedir. Ayrıca, farklı kriterlerle ilişkisinin incelenmesi (kriter geçerliliği) ölçeğin kullanım alanına netleştirilecektir.

Güvenirlik

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlanmış versiyonunun güvenilirlik analizleri yüksek düzeyde iç tutarlılık göstermiştir. Kılıç ve Şence (2017) tarafından yapılan incelemeye göre, ölçeğin **güvenirlik katsayısı** (Cronbach Alfa) değer aralığı **0.75 ile 0.95** arasında değişmektedir. Bu aralık, psikometrik açıdan kabul edilebilir ve hatta mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığı işaret etmektedir.

Özellikle 0.95'e ulaşan yüksek değerler, ölçeğin farklı değerlendirici grupları (sporcu, takım arkadaşı, antrenör) tarafından kullanıldığında dahi kararlı ve tutarlı sonuçlar verdiğini doğrulamaktadır. Bu bulgular, SYE'nin sporcu yetkinliğini ölçmek için güvenilir bir araç olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Sporda Yetkinlik Envanteri, temel tasarıma göre tek boyutlu bir envanter olarak yapılandırılmıştır. Ölçek, sporcunun genel yetkinliğini tek bir bileşen üzerinden ölçmeyi hedeflerken, bu yetkinlik değerlendirmesi üç farklı perspektiften gelen girdilerle (teknik, taktik, fiziksel) zenginleştirilmiştir.

Uyarlama al??mas?, le?in tek boyutlu yap?s?n? korudu?unu ima etmekle birlikte, faktör yükleri ve varyans a?klama oranlar? gibi **faktör analizi** sonuçlar?na dair detayl? say?s?sal bilgiler kaynakta sunulmam??t?r. Bu durum, gelecekteki al??malarda le?in tek faktörlü yap?s?n?n Türk popülasyonunda ampirik olarak test edilmesini gerektirebilir.

Ölçek Bilgileri

Test e?idi: Uyarlama

Format: Üç farklı de?erlendirici formu (Sporcu, Tak?m Arkada??, Antrenör) içeren, tek boyutlu ve toplam 3 maddeden olu?an k?sa lek.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Sporcular

Ya? Grubu: Spesifik olarak belirtilmemi?tir, ancak aktif sporcular için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki aktif sporcu popülasyonu üzerinde uyarlanm??t?r.

lm Metodolojisi: Be?li Likert derecelendirme sistemi kullan?lmaktad?r (1=hi yetkin de?il, 2=biraz yetkin, 3=ortalama yetkin, 4=ok yetkin ve 5=son derece yetkin).

Anahtar Kelimeler

Sporcu de?erlendirmesi, antrenör de?erlendirmesi, teknik beceriler, taktik beceriler, fiziksel beceriler, **i tutarl?l?k**, spor bilimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: kkilic@metu.edu.tr (Sorumlu Yazar Koray K?l?)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, ücret ve Test Y?l?

Sporda Yetkinlik Envanteri'nin Türkçe adaptasyonu **2017** y?l?nda yay?mlanm??t?r. le?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili olarak, sorumlu yazar Koray K?l? ile e-posta yoluyla (kkilic@metu.edu.tr) ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ücretleri ve izin ko?ullar?, orijinal le?in sahiplerine ve uyarlama al??mas?n? gerçekle?tiren yazarlara ba?l?d?r.

Kaynaklar

K?l?ç, K., & ?nce, M. (2017). Türkçeye uyarlanm?? Sporda Yetkinlik Envanterinin güvenilirli?inin incelenmesi. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 28(4), 167-175. DOI: 10.17644/sbd.323266

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [sporda-yetkinlik-envanteri-toad.pdf](#)

Sporda Yetkinlik Envanteri Maddeleri

Envanter sporcunun kendisinin, tak?m arkada??n?n ve antrenörünün ayr? ayr? sporda yetkinli?ini de?erlendirdi?i tek boyut ve 3 maddeden olu?maktadır.

Sporcu Formu (1m): Teknik beceriler (örne?in ko?u, atlama, atma teknikleri:h?z alma, s?çrama, ad?m alma vb.)

Tak?m Arkada?? Formu (2m): Taktik beceriler (örne?in karar verme, yar??ma türüne göre davranma, strateji geli?tirme vb.)

Antrenör Formu (3m): Fiziksel Beceriler (örne?in kuvvet, h?z, çabukluk, dayan?kl?k, esneklik vb.)